

ORIGINAL ARTICLE

Effect of sorbitol on phenol removal rate by lemna minor

Ramezan'ali Diyanati¹, Jamshid Yazdani², Davood Belarak^{3 *}

¹ Health Sciences Research Center, Department of Environmental Health Engineering, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² Health Sciences Research Center, Department of Biostatistics, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.

³ Student Research Committee, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.

(Received December 21, 2012; Accepted March 2, 2013)

Abstract

Background and purpose: Phenol is one of major available compound in industrial wastewater. Phenol is classified as priority and dangerous pollutant in International Agency for Research on Cancer (IARC) and in list of EPA. Thus, the purpose of this study is survey on effect of sorbitol on phenol removal rate by lemna minor.

Materials and methods: This is an empirical- lab study. In this study, lemna minor in various amounts (0.3, 0.4, 0.6gr) was contacted with phenol concentration of 5, 10, 25, 50 ppm and sorbitol was added in known amounts into containers (0.2 and 1gr). In order to prevent of probable error, all experiments were done 2 times. Every 4 days, samples were provided from containers and the phenol concentration was determined by colorimetry in wavelength of 510nm..

Results: The findings of this study showed that the increasing of initial concentration of phenol can decrease the removal rate and in concentration of less than 10 mg/l, the removal rate can be up to 95-99%. The removal rate of phenol increase by increasing of contact time and amount of lemna. Presence of sorbitol in culture medium can lead to increase of growth and reproduction and increasing of removal rate of phenol by lemna.

Conclusion: Lemna minor is able to remove of phenol from aqueous. The addition of sorbitol carbohydrate can lead to increase of growth and reproduction and the efficiency of phenol removal by lemna minor.

Keywords: Phenol, Lemna minor, Sorbitol

J Mazand Univ Med Sci 2013; 23(Suppl-2): 56-62 (Persian).

بررسی تأثیر سوربیتول بر میزان جذب فل توسط گیاه عدسک آبی

رمضانعلی دیانتی^۱ جمشید یزدانی چراتی^۲ داود بلارک^۳

چکیده

سابقه و هدف: فل یکی از مهم ترین ترکیبات موجود در فاضلاب صنایع است. فل در طبقه بندی آلاینده ها، دارای اولویت خطرناک در آژانس بین المللی تحقیقات سرطان (IARC) و در فهرست سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا معرفی شده است. بنابراین هدف از این مطالعه بررسی تأثیر سوربیتول بر میزان جذب فل توسط گیاه عدسک آبی می باشد.

مواد و روش ها: این مطالعه یک تحقیق تجربی است. در این تحقیق گیاه آبزی عدسک آبی با مقادیر متفاوت (۰/۴، ۰/۲ و ۰/۶ گرم) در تماس با غلظت های ۵، ۱۰، ۲۵ و ۵۰ پی ام فل قرار گرفت و سوربیتول با دو مقدار مشخص ۰/۲۰ و ۱ گرم نیز به ظرف ها به عنوان ماده مغذی افزوده شد. آزمایشات در دو مرحله برای جلوگیری از خطای احتمالی انجام شد. هر چهار روز یک بار از تمام ظروف جهت تعیین غلظت آلاینده نمونه تهیه شد. غلظت فل به روش رنگ سنجی در طول موج ۵۰۰ نانومتر تعیین گردید.

نتایج: یافته های حاصل از این مطالعه نشان داد که با افزایش مقدار اولیه فل میزان حذف کاهش می یابد و در غلظت های زیر ۱۰ میلی گرم در لیتر میزان حذف به ۹۵-۹۹٪ نیز می رسد. همچنین با افزایش زمان تماس و مقدار گیاه لمنا میزان حذف فل افزایش می یابد. حضور کربوهیدراتات سوربیتول در محیط کشت موج افزایش میزان رشد و تکثیر و همچنین افزایش میزان حذف فل بوسیله این گیاه می گردد.

استنتاج: گیاه عدسک آبی قادر است فل را از آب حذف نماید. افزودن کربوهیدراتات سوربیتول به محیط کشت موج افزایش میزان رشد و تکثیر و افزایش کار آئی حذف فل بوسیله گیاه عدسک آبی می گردد.

واژه های کلیدی: فل، عدسک آبی، سوربیتول

مقدمه

اهمیت اشد(۹،۱۰). یکی از پیامدهای وجود فل ایجاد ترکیبات کلروفتالیک در طی کلرزنی آب آشامیدنی است که منجر به بوی زتنده و قابل اعتراف نزد مصرف کنندگان می گردد. لذا فل در طبقه بندی آلاینده دارای اولویت خطرناک در آژانس بین المللی تحقیقات سرطان (IARC) و در فهرست سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا معرفی شده است(۱۱-۱۸).

آلاینده های دارای تقدم ترکیبات آلی یا معدنی با اثرات شناخته شده یا مشکوک سرطان زایی، جهش

فل یکی از مهم ترین ترکیبات موجود در فاضلاب صنایع است. ظرفیت تولید جهانی فل در سال ۲۰۰۴، ۲/۴ میلیون تن برآورد شده است(۱). این ماده به وفور در فاضلاب های صنعتی نظری پالایشگاه های زغال، پتروشیمی، دارو سازی، پلاستیک، صنایع رزین، رنگ، محصولات قارچ کش و علف کش، نساجی و خمیر کاغذ وجود دارد(۸،۲). فل از آلاینده های معروف زیست محیطی می باشد زیرا کاملاً سمی است و علاوه بر خطرات بهداشتی متعدد، به دلیل ایجاد طعم و بو حائز

مولف مسئول: داود بلارک

- ساری: کیلومتر ۱۸ جاده خزر آباد، مجتمع دانشگاهی پامبراعظم، دانشکده بهداشت

۱. مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳. کمیه تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۴. تاریخ دریافت: ۹۱/۱۰/۱۱ تاریخ ارجاع چهت اصلاحات: ۹۱/۱۱/۲ تاریخ تصویب: ۹۱/۱۲/۱۲

این گیاه و سیستم ریشه‌ای قوی و رشد یافته که این گیاه را قادر ساخته است در زمستان نیز رشد کند از دلایل افزایش روزافزون این گیاه می‌باشد(۲۰). مطالعات مختلفی درباره کاربرد این گیاه مانند تصفیه فاضلاب، حذف رنگ و حذف فلزات سنگین انجام شده است که نتایج بسیار خوبی نیز در این رابطه حاصل شده است(۲۱-۲۲،۱۹). به دلیل امکان تهیه آسان و رشد سریع این گیاه به خصوص در منطقه ساری مازندران و همچنین مطالعات بسیار کم در مورد این گیاه، در این مطالعه کارایی گیاه به عنوان جاذب فل از محیط‌های آبی مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش‌ها

ابتدا گیاه عدسک از کانال‌های آبیاری و یا مزارع اطراف پرده‌سیس دانشگاه علوم پزشکی مازندران جمع آوری و به آزمایشگاه دانشکده بهداشت منتقل و به منظور جداسازی مواد زائد چسبیده به آن، مورد شستشو با آب قرار گرفت. سپس به منظور تکثیر گیاه جهت استفاده در مراحل مختلف آزمایش، گیاه به ظروف مخصوص کشت و تکثیر منتقل شد.

ابتدا با استفاده از محلول استوک میانی فل (۱۰۰ پی بی ام) محلول‌های فل در محدوده ۵، ۱۰، ۲۵ و ۵۰ میلی‌گرم در لیتر ساخته شد. از آنجایی که که LC50 برای گیاه عدسک آبی ۵۰ میلی‌گرم در لیتر می‌باشد بنابراین برای انتخاب غلظت‌های فل برای آزمایش غلظت زیر ۵۰ میلی‌گرم در لیتر انتخاب شد(۱۹).

به منظور تماس گیاه با محلول آبی حاوی فل از ظروف کوچک پلاستیکی به حجم ۲۵۰ میلی‌لیتر استفاده شد. محلول محیط کشت گیاه عدسک آبی مطابق روش استاندارد ساخته شد. محلول‌های آبی فل حاوی محیط کشت به ظروف پلاستیکی منتقل شد. سپس ۳ وزن مختلف از گیاه عدسک (۰/۴، ۰/۲ و ۰/۶ گرم) به ظروف افزوده و در مرحله بعد دو غلظت ۰/۲ و ۱ گرم در لیتر سوربیتول به ظروف اضافه می‌شود به

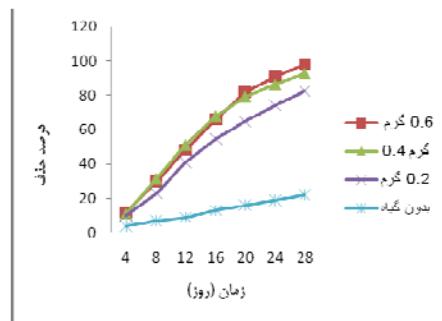
زایی، آسیب‌رسانی به جنین یا سم زدایی بسیار شدید می‌باشدند. بنابراین تشخیص، شناسایی و تعیین میزان ترکیبات فلی در محیط زیست و بهویژه منابع آب و پاییش زیست محیطی متعاقب آن اهمیت زیادی در کنترل انتشار این مواد و کاهش اثرات این آلاینده بر محیط زیست دارد(۱۴،۵). به همین جهت سازمان جهانی بهداشت غلظت ۰۰۰۱ میلی‌گرم در لیتر را برای فل در آب‌های آشامیدنی به عنوان حداکثر غلظت مجاز در نظر گرفته است(۱۵،۱۶). حداکثر غلظت مجاز تخلیه فل به آب‌های سطحی مصارف کشاورزی و آبیاری در ایران برابر ۱ میلی‌گرم در لیتر است(۱۶).

فرایند‌های متداول حذف ترکیبات فلی از قبیل جذب سطحی، اکسیداسیون مرطوب با پراکسید، اکسیداسیون مرطوب با هوا، ازن‌زنی، روش‌های الکتروشیمیایی، پرتودهی و غیره می‌باشد که غالب این روش‌ها دارای معایبی نظیر هزینه بالای تصفیه، نیاز به تصفیه اضافی، تشکیل فرآورده‌های جانبی خطرناک، راندمان پایین و قابلیت کاربرد برای غلظت‌های محدودی از آلاینده‌ها می‌باشد(۱۷،۸،۵). لذا این امر باعث شده که بسیاری از محققین به دنبال جاذب‌های اقتصادی، عملی و مؤثر باشند(۱۸).

در این میان یکی از روش‌های حذف ارزان قیمت، استفاده از روش‌های گیاهی می‌باشد که در مطالعات اخیر برای افزایش کارایی روش‌های گیاهی در حذف آلاینده‌ها و رشد سریع گیاه از کربوهیدرات‌ها به عنوان ماده مغذی استفاده شده است و نتایج مثبتی نیز در رابطه با استفاده از کربوهیدرات‌ها به عنوان ماده مغذی ارائه شده است(۲۰،۱۹). سوربیتول با فرمول مولکولی C6H14O6 سرشار از منبع کربن برای رشد برای گیاهان می‌باشد(۲۰). گیاه عدسک آبی در آب‌های شیرین و راکد نواحی شمالی، غربی، جنوبی و دیگر نقاط کشور پراکنده‌اند. این گیاه به طور فراوان در کشورمان وجود دارد. رشد سریع و قابلیت دو برابر شدن در زمان کوتاه و همچنین مقاومت گیاه عدسک آبی نسبت به شرایط سخت محیطی به خاطر چند لایه بودن

غلظت اولیه فلز، تأثیر سوربیتول بر میزان رشد، تأثیر غلظت‌های مختلف فلز بر میزان بازدارندگی رشد و میزان تبخیر در نمودارهای ۱ تا ۶ نشان داده شده است.

تأثیر غلظت اولیه بیومس بر میزان حذف فلز نتایج نشان داد که با افزایش وزن بیومس، میزان حذف فلز نیز افزایش می‌یابد به طوری که با سه برابر شدن وزن گیاه حدود ۱۲ درصد حذف فلز افزایش یافت. در این قسمت آزمایشات غلظت اولیه فلز ۵ میلی‌گرم در لیتر و دما حدود ۳۰ درجه سانتی‌گراد و میزان سوربیتول بهینه ۱ گرم در لیتر بود.

نمودار شماره ۱: تأثیر غلظت اولیه بیومس بر میزان حذف فلز (غلظت فلز: ۵ میلی‌گرم در لیتر - دما: ۳۰ درجه سانتی‌گراد - میزان سوربیتول: ۱ گرم در لیتر)

تأثیر مقدار اولیه سوربیتول بر میزان حذف فلز نتایج نشان داد که با افزایش مقدار اولیه سوربیتول در ظرف‌ها، میزان حذف فلز نیز افزایش یافت به طوری که با پنج برابر شدن مقدار سوربیتول میزان حذف ۱۵ درصد افزایش یافته بود. در این قسمت آزمایشات غلظت اولیه فلز ۵ میلی‌گرم در لیتر و دما حدود ۳۰ درجه سانتی‌گراد و وزن بیومس اولیه ۰/۶ گرم بود. آنالیز داده‌ها با استفاده از رگرسیون خطی به طور معنی‌داری نشان داد با افزایش یک واحد مقدار سوربیتول، میزان جذب فلز به اندازه ۰/۰۰۱ درصد افزایش می‌یابد ($p \leq 0/001$).

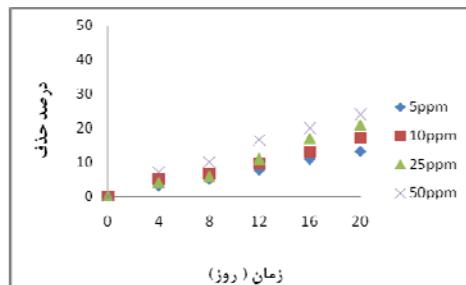
عبارتی دیگر برای هر غلظت مشخص فلز ۶ ظرف با وزن گیاه و سوربیتول مختلف آماده شد. سپس با تأمین شرایط لازم برای رشد گیاه شامل تأمین نور (با استفاده از لامپ فلورسنت) و تأمین دما، شرایط رشد در این ظروف و مواجهه با فلز را به عدسک داده و برای تنظیم دما در این محیط، ظروف پلاستیکی مخصوص رشد گیاه در یک تشت آب که در آن هیتر قابل تنظیم تعییه شده، قرار گرفته بود. بدین ترتیب دما برای رشد عدسک در حد بهینه (۲۵-۳۰ درجه سانتی‌گراد) نگه داشته شد. البته لازم به ذکر است که آزمایشات دوبار تکرار انجام شد. یعنی برای هر غلظت مشخصی از فلز، شش ظرف با مقداری مختلف گیاه آماده سازی گردیده بود و شش ظرف نیز برای تکرار آزمایشات و جلوگیری از خطاهای رخ داده شده احتمالی بود. ظروف کنترل حاوی محلول فلز در غلظت‌های مختلف اما فاقد گیاه در دو سری حاوی سوربیتول و فاقد آن به منظور تعیین میزان فلز تبخیر شده مورد آزمایش قرار گرفت. به منظور جبران آب از دست رفته طی تبخیر، قبل از آنالیز فلز، ظروف محتوی محلول و گیاه به وسیله ترازوی آنالیتیک توزین شده و یادداشت گردید و با افزودن آب مقطر به آن به وزن توزین شده مرحله قبلی رسانده می‌شد.

در مرحله بعد پس از زمان مواجهه لازم که ۴ روز می‌باشد، میزان فلز باقی‌مانده در آب با دستگاه اسپکتروفوتومتری مدل DR2800 در طول موج ۵۰۰ نانومتر مورد اندازه گیری قرار گرفت (۱۱، ۷). اندازه گیری فلز در روزهای ۴، ۸، ۱۲، ۱۶، ۲۰، ۲۴ و ۲۸ پس از شروع آزمایش صورت گرفته بود. لازم به یادآوری است که آزمایشات تا زمانی که میزان فلز به حد استاندارد مطلوب برسد ادامه داشت. از نرم‌افزار Excel جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

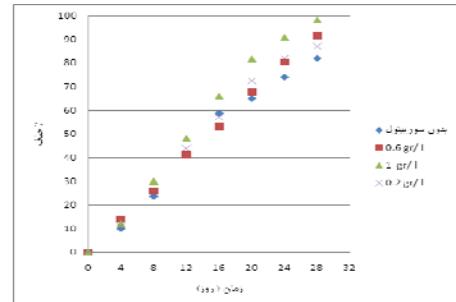
نتایج

نتایج حاصل از این مطالعه در خصوص تأثیر بیومس اولیه، تأثیر سوربیتول بر میزان حذف، تأثیر

کنار دیگر ظروف قرار داده شد تا میزان حذف فل از طریق تبخیر به دست آید.

نمودار ۶: میزان تبخیر فل در ظروف بدون سوریتول (دما ۳۰ درجه سانتي گراد بدون سوریتول)

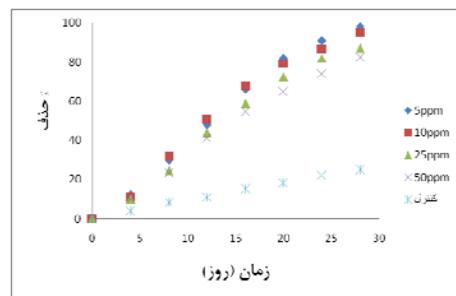
نمودار شماره ۲: تأثیر مقدار اولیه سوریتول بر میزان حذف فل (غاظت فل: ۵ میلی گرم در لیتر دما: ۳۰ درجه سانتي گراد - وزن بیومس اولیه ۰.۶ گرم)

تأثیر غاظت اولیه فل بر راندمان حذف آن توسط عدسک آبی

همان طوری که در نمودار ۳ نشان داده شده است با افزایش غاظت اولیه فل میزان حذف کاهش پیدا می کند به طوری که وقتی غاظت اولیه از ۵ به ۵۰ میلی گرم در لیتر می رسد، میزان حذف حدود ۱۶ درصد کاهش پیدا می کند. برای انجام آزمایش دما، وزن اولیه بیومس و سوریتول ثابت نگه داشته شد که به ترتیب برابر با ۳۰ درجه سانتي گراد، ۰.۶ گرم و یک گرم بود.

بحث

جذب ترکیبات آلی توسط عدسک آبی از طریق ایجاد شرایط بهینه نظیر اکسیژن کافی، دما و سطح موثر خالی برای ازدیاد و رشد گیاه اتفاق می افتد. یکی از مهمترین مسائل در مورد جذب توسط گیاه سطح جذب می باشد یعنی وقتی تمام سطح ظروف با بیومس پر می شود میزان رشد عدسک کاهش می یابد در نتیجه تأثیر منفی بر روی جذب فل دارد. بنابراین وقتی که نصف ظروف با گیاه پر شود جا برای رشد گیاه مهیا می شود و اکسیژن رسانی و حذف فل توسط گیاه در حد ایده ال انجام می شود البته با افزایش میزان بیومس تا حدی که نصف ظرف با گیاه پوشیده شود، میزان جذب فل در مقایسه با مقدار کم بیومس در ظروف افزایش می یابد که با نتایج به دست آمده در تحقیق انجام شده دیگری تطابق دارد(۱۹). هم چنین وجود کربوهیدرات های طبیعی مثل سوریتول به عنوان ماده مغذی تأثیر مشتبی را در میزان رشد عدسک آبی می گذارد به طوری که با افزایش میزان سوریتول تا حد ۱ گرم، میزان رشد نسبت به حالت طبیعی تقریباً ۳ برابر بیشتر می شود که نتایج به دست آمده در این قسمت با نتایج هانانیا و همکاران در زمینه تأثیر کربوهیدرات ها روی رشد و جوانه زنی عدسک آبی کاملاً مشابه می باشد و نشان دهنده این است که

نمودار شماره ۳: تأثیر غاظت های مختلف بر میزان بازدارنده رشد عدسک آبی (دما: ۳۰ درجه سانتي گراد - وزن اولیه بیومس: ۰.۶ گرم - سوریتول: ۱ گرم)

میزان تبخیر فل برای به دست آوردن میزان حذف گیاهی

نتایج حاصل از آزمایشات نشان داد که حدود ۱۵ تا ۲۵ درصد فل از طریق تبخیر حذف می شود. در این مرحله ظروف حاوی فل که بدون بیومس می باشد را در

در حال حرکت و یا انباشته شده در اطراف گیاه توسط ریشه (Rhizodegradation) می‌باشد که با مطالعات موجود در این زمینه هم خوانی دارد البته مطالعات بیشتری در زمینه مکانیسم‌های جذب مورد نیاز می‌باشد (۲۹، ۲۸). براساس نتایج به دست آمده گیاه عدسک آبی که در کشور به فراوانی یافت می‌شود، می‌تواند به عنوان یک جاذب موثر و ارزان و در دسترس برای حذف پساب حاوی ترکیب آلبی مانند فل باشد که میزان حذف به پارامترهایی مانند زمان تماس، دما، مقدار یوموس و ماده مغذی در دسترس و همچنین غلظت اولیه فل بستگی دارد و با افزایش زمان، میزان حذف نیز افزایش می‌باشد.

با توجه به این که هدف از این تحقیق بررسی تأثیر سوربیتول بر میزان جذب فل توسعه گیاه عدسک آبی می‌باشد و تأثیر آن به عنوان ماده مغذی در میزان رشد گیاه بررسی شده و نتایج مشتبه نیز در این زمینه حاصل شده است ولی با افزودن سوربیتول که به عنوان یک ترکیب آلبی (Chemical Oxygen Demand) COD ایجاد می‌باشد امکان ایجاد نیز وجود دارد. پیشنهاد می‌شود در تحقیقات بعدی به موضوعات: - اندازه گیری مقدار COD ناشی از افزودن کربوهیدرات‌ها به عنوان عوامل رشد - جذب سایر ترکیبات آلبی و فلی توسعه گیاه عدسک آبی و استفاده از سایر کربوهیدرات‌ها به عنوان ماده مغذی پرداخته شود.

سپاسگزاری

نویسنده‌گان این مقاله لازم می‌دانند از حمایت‌های مادی کمیته تحقیقات دانشجویی و معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی مازندران در تصویب این طرح تشکر و قدردانی داشته باشند.

کربوهیدرات‌ها در رشد عدسک آبی به عنوان ماده مغذی نقش به سزایی دارند (۲۴، ۲۳). هرچند که تأثیر کمی در میزان حذف فل دارند. ولی با توجه به رشد سریع گیاه در حضور سوربیتول می‌توان در یک محیط بزرگ و میزان زیاد گیاه مقدار زیادی فاضلاب فلی را در زمان کمتری تصفیه کرد (۱۹).

گیاه عدسک آبی قادر به حذف فاضلاب‌های صنعتی حاوی ترکیبات فل می‌باشد ولی با افزایش غلظت فل میزان حذف کاهش می‌یابد به طوری که بیشترین میزان حذف فل در غلظت‌های پایین اتفاق می‌افتد و از آنجایی که ۵۰ میلی LC فل برای گیاه عدسک آبی ۵۰ میلی گرم در لیتر می‌باشد، بنابراین میزان رشد عدسک آبی در غلظت‌های بالای ۵۰ میلی گرم در لیتر کند و متوقف می‌شود. همانطور که نتایج نشان داد بیشترین میزان حذف فل در غلظت‌های پایین اتفاق می‌افتد و با افزایش غلظت اولیه فل میزان جذب کاهش می‌یابد و دلیل این امر به خاطر سمتی بالای فل و تأثیری که بر میزان رشد عدسک آبی می‌گذارد می‌باشد و با کاهش مقدار عدسک در غلظت‌های بالا میزان جذب نیز کاهش یافته چون رابطه مستقیمی بین میزان رشد عدسک و میزان جذب وجود دارد و با مطالعاتی که در این زمینه وجود داشته است مطابقت دارد (۲۶، ۲۵، ۱۹).

در حالت طبیعی و با وجود موادهای مغذی موثر در رشد گیاه هر ۴ روز میزان رشد عدسک آبی ۲ برابر می‌شود (۲۷، ۲۰) ولی با افزودن ترکیبات فلی میزان رشد کاهش می‌یابد و با افزایش غلظت فل کاهش رشد چشم گیرتر خواهد بود به طوری که در غلظت‌های بالای ۱۰ میلی گرم در لیتر دو برابر شدن گیاه در مدت زمان ۶-۷ روز انجام می‌گیرد.

مکانیسم جذب آلانیده توسعه گیاه یکی از مکانیسم‌های شکست آلانیده از طریق فرآیندهای متابولیکی در داخل گیاه (Phytodegradation)، شکست آلانیدهای بیرون از گیاه، از طریق اثر ترکیبات تولید شده توسعه گیاه مانند آنزیم‌ها (phytotransformation)، کنترل آلانیده

References

1. Xiao M, Zhou J, Tan Y, Zhang A, Xia Y, Ji L. Treatment of highly concentrated phenol wastewater with an extractive membrane reactor using silicone rubber. Desalination 2006; 195: 281-293.
2. Busca G, Berardinelli S, Resini C, Arrighi L. Technologies for the removal of phenol from fluid streams: A short review of recent developments. Hazardous Materials. 2008;160(2-3):265-88.
3. Kidak R, Ince NH. Catalysis of advanced oxidation reactions by ultrasound: A case study with phenol. Journal of Hazardous Materials. 2007;146(3):630-5.
4. Leitão AL, Duarte MP, Oliveira JS. Degradation of phenol by a halotolerant strain of *Penicillium chrysogenum*. International Biodeterioration & Biodegradation. 2007;59(3):220-5.
5. Ghaneyan M, Ghanizade G. Efficiency of the enzymatic polymerization of phenol removal from synthetic wastewater. Health and environment. 2009;2(1):46-55.
6. Verschueren K. Handbook of Environmental Data on Organic Chemicals. 4th ed. New York: John Wiley& Sons; 2001
7. Daraei H , Manshouri M , Yazdanbakhsh A, Removal of Phenol from Aqueous Solution Using ostrich Feathers Ash. J Mazand Univ Med Sci 2010;20(79):81-87 (Persian) .
8. Hemmati B, Nasseri S, Nabizadeh R, Mahvi AH. Photocatalytic degradation of phenol in Aqueous Solutions by Fe(III)-doped TiO₂/UV Process .Health and environment. 1389;3(4):369-80(Persian) .
9. Azevedo EB, Neto FRdA, Dezotti Mr. TiO₂-photocatalyzed degradation of phenol in saline media: lumped kinetics, intermediates, and acute toxicity. Applied Catalysis B: Environmental. 2004;54(3):165-73.
10. Azevedo EB, Neto FRdA, Dezotti Mr. Lumped kinetics and acute toxicity of intermediates in the ozonation of phenol in saline media. Journal of Hazardous Materials. 2006;128(2-3):182-91.
11. Maleki A, Mahvi AH, Alimohamadi M, Ghasri A. Advanced oxidation of phenol by ultraviolet irradiation in aqueous system. Pakistan Journal of Biological Sciences. 2006; 9(12) 33-41.
12. Manojlovic D, Ostoicic DR, Obradovic BM, Kuraica MM, Krsmajovic VD, Puric J. Removal of phenol and chlorophenols from water by new ozone generator. 2007; 213(1-3): 116-122:
13. Rahmani A, Asgari G. Removal of phenol from aqueous solutions Using a pumice modified with copper. Hamadan medical journal. 2010;17(4):50-6 (Persian).
14. Ersöz D, Adil S, Izzet A, Ayça D, Sibel S.R. Removal of Phenolic Compounds With Nitrophenol- Imprinted Polymer Based and Hydrogen-Bonding Interactions , Separation and Purification Technology. 2004 ; 38: 173-179.
15. Pazoheshfar SP. Survey Removal of phenol from contaminated water using activated carbon and carbon skin almonds and walnuts. Environmental Science and Technology. 2009;10(4):219-33.
16. Malakootian M, Asadi M. Efficiency of Fenton Oxidation Process in Removal of

- Phenol in Aqueous Solutions. Water and Waste. 2010;1(3):46-52.
17. Manshouri M, Yazdanbakhsh AR, Sardar M, Mohammadi AS. Investigation of Effective Factors for Fenton like Process in Para-Chlorophenol Removal from Aqueous Solutions. Health and environment. 1389;3(4):381-8.
 18. Molki A, Mahvi AH. Application of agricultural yeast in removal of phenol from aqueous solutions. Hormozgan Medical Journal. 2006;10(4):393-9.
 19. Tilaki RA. Effect of glucose and lactose on uptake of phenol by lemnaminor. Environmental health. 2010;7(2):123-8.
 20. J Li · M Jain · R. Vunsh · J Vishnevetsky · U Hanania · M Flaishman · A. Perl · M. Edelman. Callus induction and regeneration in Spirodela and Lemna. Cell biology and morphogenesis. (2004) 22:457–464
 21. Bonomo L, Pastorelli G, Zambon N. Advantages and limitation of Duckweed Based waste water treatments systems . Science and technology; 1997; 33(5):245-254
 22. Dashi M, Jafarzade N. probability of removal COD and TSS from final waste water effluent by using duckweed covered system(DCS). Beheshti University; Twelfth National Conference on Environmental Health. 2010.
 23. Mendicino j. The biosynthesis of the branched chain sugar d-apiose in lemna and parsley. Biological Chemistry. 1985;24: 797-805
 24. Herbert B. Inhibitory effect of carbohydrate on flowering in lemna perpusilla .Plant Physiol 1970;45:678-90.
 25. Huber W. Effects of pentachlorophenol on the metabolism of the aquatic macrophyte lemnaminor. Environmental Pollution. 1982;29:215-23.
 26. Song Z. Toxic effect of pentachlorophenol on lemna polyrhiza. Ecotoxicology and environmental safety 2007;66:343-7.
 27. Jain JLM, Vunsh R. callus induction and regeneration in spirodela and lemna. Cell biology and morphogenesis. 2004;22:457-64.
 28. Lisa M, Elena N, Julian F, Phytoprotective influence of bacteria on growth and cadmium accumulation in the aquatic plant Lemna minor; 2010; 48: 4970 - 4979.
 29. Introduction to phytoremediation. Washington: U. S. Environmental Protection Agency Office of Research and Development; 2000.